

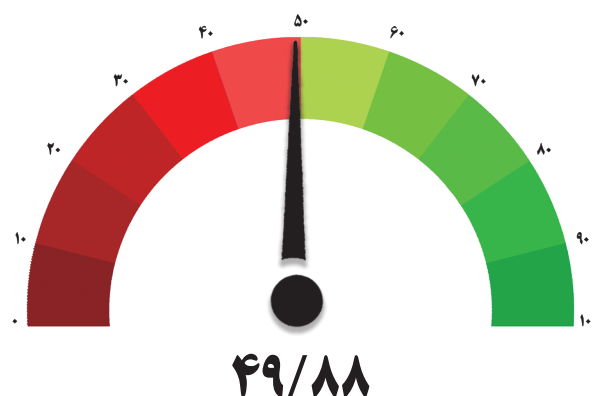
طرح شاخص مدیران خرید

آذر ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

شاخص صنعت – دوره شصت و سوم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت در آذر ماه با ثبت عدد ۴۸/۶۱، کمترین مقدار چهار ماه اخیر از شهریور ماه گزارش شده است.
- ✓ شاخص مقدار تولید در آذرماه (۴۶/۶۶) کمترین میزان چهار ماهه از شهریور را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در آذر ماه با مقدار ۴۷/۲۳، به کمترین میزان چهار ماهه از شهریور رسیده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا (۴۶/۰۳) در مقایسه با آبان (۴۷/۷۷) با شدت بیشتری کاهش داشته و به کمترین میزان سه ماه اخیر رسیده است تا نشان دهنده ششمین ماه متوالی کاهش صادرات صنعت باشد.
- ✓ تولیدکنندگان برای ششمین ماه متوالی در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با کمبود روبرو هستند و با شتاب گرفتن سرعت کاهش در آذرماه، شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده با مقدار ۴۵/۷۳ به کمترین میزان ده ماهه از اسفند ۱۴۰۱ رسیده است.
- ✓ شاخص میزان استخدام نیروی کار (۴۸/۴۲) در مقایسه با ماه گذشته کاهش داشته و بیشترین نرخ کاهش ۲۱ ماه گذشته از اسفند ۱۴۰۰ (به غیر از فروردین ۱۴۰۲) را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص قیمت محصولات تولید شده در آذر ماه با مقدار ۴۶/۲۳ کاهش داشته و کمترین مقدار ۱۶ ماهه اخیر از شهریور ۱۴۰۱ را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان فروش مشتریان ۴۵/۲۷ را برای ششمین ماه متوالی کاهش ثبت شده و به کمترین مقدار ۴ ماهه گذشته رسیده است.

شاخص کل اقتصاد – دوره پنجاه و یکم

- ✓ شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در آذر ماه مقدار ۴۹/۸۸ محاسبه شده است که برای سومین ماه پیاپی روند کاهشی داشته و کمترین مقدار یازده ماه اخیر از بهمن ماه (به غیر از فروردین) را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار (۴۸/۸۳) در مقایسه با ماه قبل (۵۱/۴۳) کاهش داشته و کمترین مقدار یازده ماه اخیر از بهمن ماه (به غیر از فروردین) را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۷/۰۶) در آذر ماه برای دومین ماه متوالی کاهش داشته که اندکی ملایمتر از ماه قبل است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در آذر ماه (۴۳/۹۱) در مقایسه با ماه قبل با نرخ بیشتری کاهش یافته تا نشان دهنده ششمین کاهش متوالی صادرات باشد. این شاخص کمترین مقدار ۲۹ ماه گذشته از مرداد ۱۴۰۰ (به غیر از فروردین ماه هر سال) را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات برای دومین ماه پیاپی کاهش داشته (۴۸/۵۰) و کمترین مقدار پنج ماهه اخیر از مردادماه را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه در آذرماه (۴۸/۶۴) در مقایسه با ماه قبل (۵۲/۱۹) کاهش داشته است.
- ✓ موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل (۴۹/۵۴) کمترین میزان پنج ماهه اخیر از مرداد ماه را به ثبت رسانده است.

روند شاخص کل اقتصاد و همچنین شاخص صنعت در ماه آذر ۱۴۰۲ بیانگر این نکته اساسی است که وضعیت فعالیت‌های اقتصادی در این ماه به طور محسوس تضعیف شده است. شواهد آماری (به ویژه شاخص‌های تولید و فروش صنایع بورسی) نیز نشان می‌دهد که از ماه آبان ۱۴۰۲ بخش تولید کشور با رکود مواجه شده است و تداوم این وضعیت می‌تواند رشد اقتصادی در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ را به طور قابل توجه کاهش دهد. یافته‌های این گزارش حاکی از آن است که کسب و کارها همچنان با کمبود شدید نقدینگی و سرمایه در گردش مواجه هستند. این عامل در کنار عدم تخصیص ارز و مشکل تأمین مواد اولیه، باعث شده تا برخی از شرکت‌ها با تعطیل شدن خطوط تولید نیز مواجه باشند. علاوه بر این، قوانین غیر کارشناسانه نیز ادامه کاهش فروش خارجی را به دنبال داشته است. همچنین در ماه‌های اخیر بسیاری از شرکت‌ها با کمبود شدید نیروی کار و عدم تمایل نیروی انسانی به کار روبرو هستند.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI بخش صنعت جهان، که توسط J.P.Morgan و S&P Global و با همکاری ISM و IFPSM تهیه شده است، در ماه دسامبر ۲۰۲۳ به مقدار ۴۹/۰ رسیده که نسبت به ماه نوامبر (۴۹/۳) کاهش یافته است و برای شانزدهمین ماه متوالی کمتر از ۵۰/۰ باقی مانده است تا بخش تولید جهانی، سال ۲۰۲۳ را با وضعیتی ضعیف به پایان برساند. در ماه دسامبر، تولید برای هفتمین ماه متوالی، کاهشی گزارش شده، جذب مشاغل جدید نیز با کاهش بیشتر مواجه شده است. تولیدات صنعتی در ماه دسامبر با سرعت اندکی کاهش یافته است. در ۲۹ کشور به جز چین، کلمبیا، یونان، اندونزی، مکزیک، فیلیپین و روسیه، مقدار شاخص، انقباض در تولید را نشان می‌دهد. تولیدات صنعتی ایالات متحده برای اولین بار در چهار ماه گذشته کاهش یافته و ژاپن هفتمین ماه متوالی انقباض خود را ثبت کرد. با این حال، منطقه یورو منبع اصلی تضعیف شاخص است و به طور متوسط تولیدات صنعتی در سراسر منطقه یورو برای نهمین ماه متوالی با رکوردهای شدید (به ویژه آلمان، فرانسه، اتریش و هلند) مواجه شده است.

آخرین نظرسنجی گردآوری شده، نشان می‌دهد که شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در آذر ماه مقدار ۴۹/۸۸ محاسبه شده است که برای سومین ماه پیاپی روند کاهشی داشته است و کمترین مقدار یازده ماه اخیر از بهمن ماه (به غیر از فروردین) را به ثبت رسانده است. در میان مؤلفه‌های اصلی شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان برای دومین ماه بیشترین کاهش را در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها داشته است.

شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار (۴۸/۸۳) در مقایسه با ماه قبل (۵۱/۴۳) کاهش داشته و کمترین مقدار یازده ماه اخیر از بهمن ماه (به غیر از فروردین) را به ثبت رسانده است. کمبود شدید نقدینگی و عدم تخصیص سرمایه در گردش برای تأمین مواد اولیه و لوازم مورد نیاز، شرایط ضعیف تقاضای داخلی و کاهش فروش خارجی باعث شده تا طرف عرضه یعنی تولیدکنندگان و ارائه دهندگان خدمات نیز از فعالیت خود بکاهند، بخش صنعت و ساختمان شاهد کاهش بیشتری در فعالیت‌ها بوده‌اند.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۷/۰۶) در آذر ماه برای دومین ماه متوالی کاهش داشته که اندکی ملایمتر از ماه قبل گزارش شده است، و کسب و کارها، تقاضای ضعیفی را از بازارهای داخلی گزارش کرده‌اند. مشتریان بعد از فشارهای تورمی متوالی همچنان با کاهش قدرت خرید روبرو هستند و شرایط مالی ضعیف‌تر و محدودیت در تقاضای مصرف‌کننده ناشی از افزایش مخارج خانوارها، باعث شده تا تقاضا در تمامی بخش‌های کل اقتصاد کاهش داشته باشد.

شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در آذر ماه (۴۳/۹۱) در مقایسه با ماه قبل با نرخ بیشتری کاهش یافته تا نشان دهنده ششمین کاهش متوالی صادرات باشد و شاخص کمترین مقدار ۲۹ ماه گذشته از مرداد ۱۴۰۰ (به غیر از فروردین ماه هرسال) را به ثبت رسانده است. بنابراین علاوه بر تقاضای ضعیف داخلی، عدم حمایت از صادرات و اعمال قوانین غیرکارشناسانه ناشی از تعهد ارزی و عدم تخصیص ارز، منجر به هزینه تمام شده بالای فعالیت‌ها شده و توان صادراتی شرکت‌ها پایین آمده و شاخص به خصوص در بخش‌های خدمات و صنعت با شدت بیشتری کاهش داشته است.

به دنبال کاهش تقاضا و فروش داخلی و همچنین کاهش فروش صادراتی، شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات برای دومین ماه پیاپی کاهش داشته (۴۸/۵۰) و کمترین مقدار پنج ماهه اخیر از مردادماه را به ثبت رسانده است.

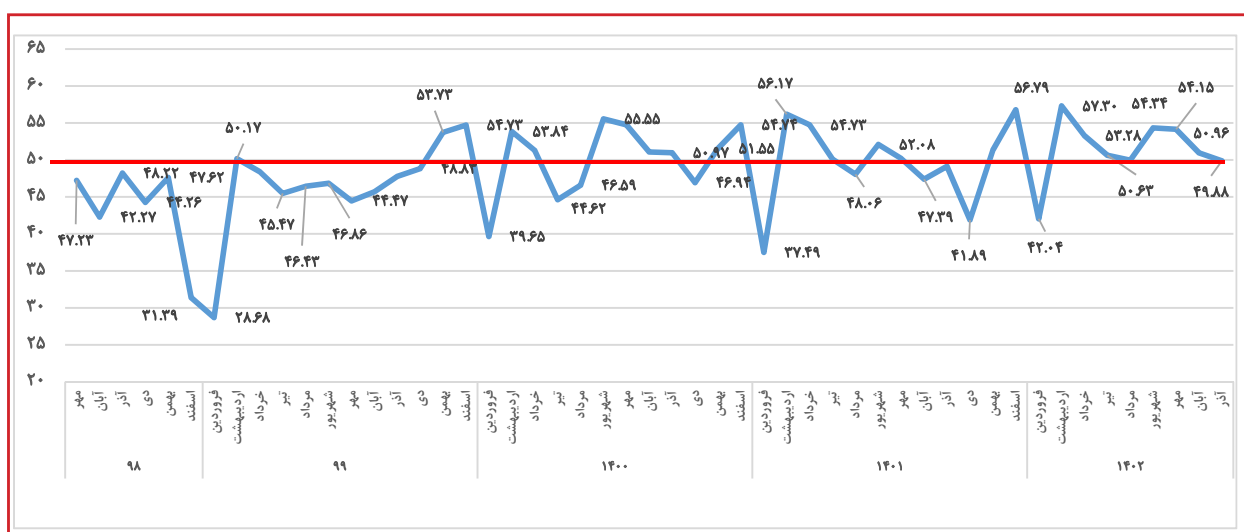
کمبود شدید نقدینگی کسب و کارها باعث شده تا شاخص موجودی مواد اولیه در آذرماه (۴۸/۶۴) در مقایسه با ماه قبل (۵۲/۱۹) کاهش داشته است. عدم تخصیص ارز و تسهیلات بانکی از یک سو، عدم پرداخت مطالبات شرکت‌ها از سوی بخش دولتی و عدم وصول چک‌های مشتریان باعث شده تا شرکت‌ها در تأمین مالی تهیه برای مواد اولیه مورد نیاز مشکل داشته باشند.

علی‌رغم کاهش تقاضا، به دلیل کمبود موجودی مواد اولیه به خصوص در بخش صنعت، فعالیت کسب و کارها کاهش داشته و شرکت‌ها برای تأمین تقاضای هرچند اندک مشتریان از موجودی انبار استفاده کرده‌اند به طوری که موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل (۴۹/۵۴) کمترین میزان پنج ماهه اخیر از مرداد ماه را به ثبت رسانده است.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) آذر ۱۴۰۲

شاخص			آذر ۱۴۰۲	آبان ۱۴۰۲	مهر ۱۴۰۲
شاخص کل اقتصاد			۴۹/۸۸	۵۰/۹۶	۵۴/۱۵
مولفه‌های اصلی	میزان فعالیت‌های کسب و کار	۵۸/۶۰	۵۱/۴۳	۴۸/۸۳	
	میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۳/۳۸	۴۶/۸۹	۴۷/۰۶	
	سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۹/۱۰	۵۵/۵۶	۵۷/۰۵	
	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۷/۱۰	۵۲/۱۹	۴۸/۶۴	
	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۹/۵۶	۵۲/۳۹	۵۰/۶۵	
مولفه‌های کمکی	قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۷۲/۲۵	۶۶/۹۱	۶۷/۴۵	
	موجودی محصول در انبار یا کارهای در حال تکمیل	۵۴/۰۹	۵۲/۹۰	۴۹/۵۴	
	میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۹/۰۰	۴۹/۸۱	۴۳/۹۱	
	قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده	۵۹/۹۶	۵۱/۱۱	۶۰/۰۶	
	مصرف حامل‌های انرژی	۵۸/۲۵	۶۱/۳۱	۶۰/۱۴	
	میزان فروش کالاها یا خدمات	۵۳/۴۷	۴۹/۲۲	۴۸/۵۰	
	انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۶۵/۷۸	۵۶/۰۱	۵۸/۲۳	

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در آذر ماه با ثبت عدد ۴۸/۶۱، کمترین مقدار چهار ماه اخیر از شهریور ماه گزارش شده است. شامخ گروه صنایع در بیشتر رشته فعالیت‌ها با کاهش همراه است و همچنان رکود در تقاضای اکثر فعالیت‌ها وجود دارد. در میان مؤلفه‌های اصلی شاخص موجودی مواد اولیه بیشترین کاهش را داشته است.

شاخص مقدار تولید در آذرماه (۴۶/۶۶) کمترین میزان چهار ماهه از شهریور را به ثبت رسانده است. کاهش سفارشات از یک سو و کمبود نقدینگی، عدم تخصیص ارز و تسهیلات سرمایه در گردش بانک‌ها از سوی دیگر، باعث شده تا بسیاری از شرکت‌ها، برخی از خطوط تولید را تعطیل کرده و با ظرفیت‌های پایین‌تر از توان خود فعالیت کنند.

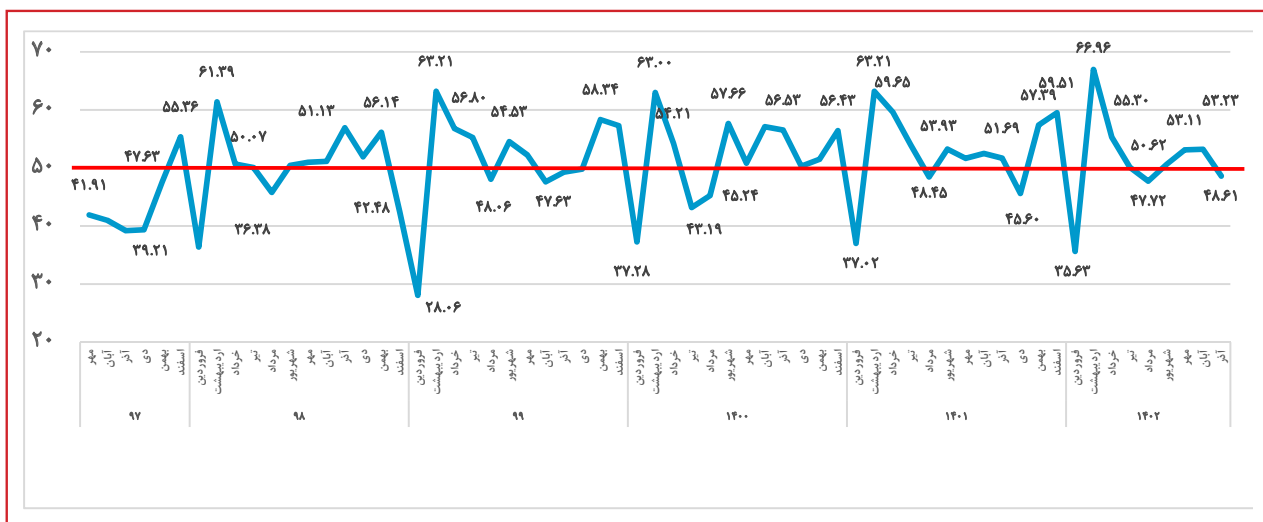
در آذر ماه تقاضا مجدداً عقب نشینی کرده و شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در این ماه با مقدار ۴۷/۲۳، به کمترین میزان چهار ماهه از شهریور رسیده است. فشارهای تورمی و کاهش قدرت خرید مشتریان، باعث تضعیف تقاضای مشتریان طی ماه‌های گذشته شده است، به طوری که چشم‌انداز تقاضای طی ماه آتی برای شرکت‌ها نامشخص است.

این در حالیست که شاخص میزان صادرات کالا (۴۶/۰۳) در مقایسه با آبان ماه (۴۷/۷۷) با شدت بیشتری کاهش داشته و به کمترین میزان سه ماه اخیر رسیده است تا نشان دهنده ششمین ماه متوالی کاهش صادرات صنعت (کمتر از سطح خنثی ۵۰) باشد. بخشی از کاهش صادرات به دلیل قیمت تمام شده بالای محصولات و قوانین نادرست مربوط به تعهد ارزی است (به خصوص آن دسته از شرکت‌هایی که مواد اولیه خود را با ارز بازار آزاد تأمین می‌کنند) که باعث شده تا در نهایت توان صادراتی پایین آمده و صادرات به صرفه نباشد. همچنین سیاست‌هایی که منجر به عدم حمایت از صادرات شده تجارت حتی با کشورهای همسایه را نیز کاهش داده است.

تولیدکنندگان برای ششمین ماه متوالی همچنان در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با کمبود روبرو هستند، در آذرماه، شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۴۵/۷۳) به کمترین میزان ده ماهه از اسفند سال گذشته رسیده است. این در حالیست که تداوم مشکل عدم تخصیص ارز و عدم پرداخت تسهیلات و تأمین مالی از سوی بانک‌ها نیز باعث شده تا شرکت‌ها در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود به شدت با مشکل کمبود نقدینگی روبرو باشند. در این شرایط قوانین گمرک در خصوص محدودیت واردات مواد اولیه بسیاری از شرکت‌ها را دچار نگرانی در تشدید کمبود مواد اولیه مورد نیاز طی ماه‌های آتی کرده است.

شاخص میزان استخدام نیروی کار (۴۸/۴۲) در مقایسه با ماه گذشته کاهش داشته و بیشترین نرخ کاهش ۲۱ ماه گذشته از اسفند ۱۴۰۰ (به غیر از فروردین ۱۴۰۲) را به ثبت رسانده است. در شرایطی که برخی شرکت‌ها به دلیل نگرانی از ادامه روند کاهشی تقاضا در ماه‌های آتی و کمبود شدید مواد اولیه ناچار به تولید در ظرفیت‌های پایین و تعدیل نیروی انسانی هستند، برخی دیگر از شرکت‌ها نیز با کمبود شدید نیروی کار به دلیل عدم تمایل آن‌ها به اشتغال در شرکت‌های تولیدی یا مهاجرت نیروی کار، متأثر از شرایط اجتماعی-اقتصادی روبرو هستند که باعث کاهش سریعتر در شاخص میزان استخدام شده است.

نمودار ۲: مقایسه روند شامخ بخش صنعت

شاخص قیمت محصولات تولید شده در آذر ماه با مقدار ۴۶/۲۳ کاهش داشته و کمترین مقدار ۱۶ ماهه اخیر از شهریور ۱۴۰۱ را به ثبت رسانده است. به دنبال کاهش فروش شرکت‌ها و کاهش قدرت خرید و سفارشات مشتریان، شرکت‌های صنعتی علی‌رغم فشارهای زیاد هزینه‌ای، برای تقویت تقاضا، قیمت‌های فروش را کاهش داده‌اند.

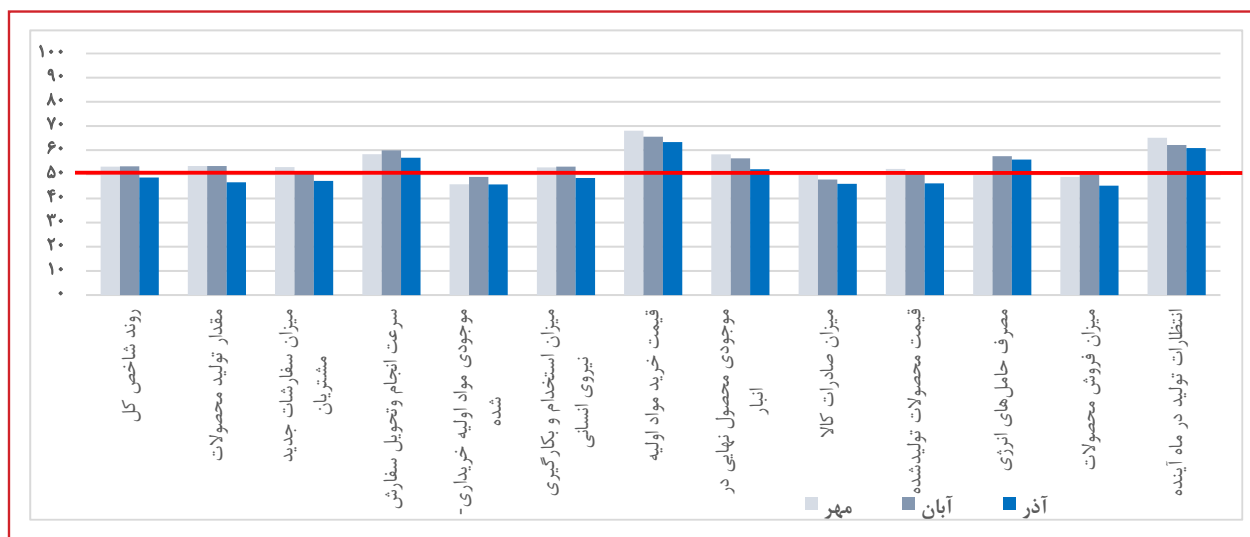
تقاضای ضعیف داخلی و کاهش صادرات باعث شده تا در آذر ماه شرکت‌های تولیدی شاخص میزان فروش مشتریان (۴۵/۲۷) را برای ششمین ماه متوالی کاهش ثبت کنند. ادامه روند کاهش قدرت خرید و کمبود نقدینگی مشتریان از یک سو و کاهش فروش صادراتی ناشی از قوانین غیر کارشناسانه، باعث شده تا صادرات هم نتواند برای جایگزینی شرایط ضعیف تقاضای داخلی به کمک تقویت فروش بیاید.

انتظارات نسبت به فعالیت‌ها در ماه آتی با مقدار ۶۰/۸۴، کمترین مقدار ۵ ماه اخیر را ثبت کرده است. اگرچه شرکت‌ها همچنان انتظارات خوشبینانه‌ای برای ماه آینده دارند اما کاهش اعتماد به تقاضای مشتریان و نگرانی‌های در مورد کاهش قدرت خرید مشتریان و عدم اطمینان اقتصادی باعث انتظارات پایین تری شده است.

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) آذر ۱۴۰۲

شاخص	مهر ۱۴۰۲	آبان ۱۴۰۲	آذر ۱۴۰۲
شاخص کل صنعت			
	۵۳/۱۱	۵۳/۲۳	۴۸/۶۱
مولفه‌های اصلی	مقدار تولید محصولات	۵۳/۳۶	۴۶/۶۶
	میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۲/۹۳	۵۱/۳۱
	سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۸/۲۹	۵۹/۸۸
	موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۵/۸۱	۴۸/۸۵
	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۲/۷۸	۵۳/۱۶
مولفه‌های کمکی	قیمت خرید مواد اولیه	۶۸/۰۱	۶۵/۵۱
	موجودی محصول نهایی در انبار	۵۸/۱۹	۵۶/۵۶
	میزان صادرات کالا	۴۹/۷۲	۴۷/۷۷
	قیمت محصولات تولیدشده	۵۲/۱۸	۵۰/۹۲
	مصرف حامل‌های انرژی	۵۰/۸۲	۵۷/۴۲
	میزان فروش محصولات	۴۸/۹۰	۴۹/۸۲
	انتظارات تولید در ماه آینده	۶۵/۱۰	۶۲/۱۰
	روند شاخص کل		

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به آذر ۱۴۰۲

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید آبان ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و میلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۶۲/۲۹	۴۳/۰۰	۵۹/۷۲	۵۰/۲۳	۴۷/۷۱	۴۵/۰۰	۴۹/۷۱	۴۷/۸۶	۴۹/۰۰	۴۷/۵۰	۴۵/۸۳	۴۴/۲۹
مقدار تولید محصولات	۶۲/۵۰	۳۶/۶۷	۶۶/۶۷	۴۵/۴۵	۵۰/۰۰	۳۹/۳۶	۴۸/۵۷	۴۱/۶۷	۵۵/۰۰	۵۰/۰۰	۴۱/۶۷	۳۵/۷۱
میزان سفارشات جدید	۶۶/۶۷	۴۳/۳۳	۵۵/۵۶	۴۷/۷۳	۴۵/۸۳	۴۰/۴۳	۴۷/۱۴	۴۶/۸۸	۵۵/۰۰	۴۸/۱۵	۴۱/۶۷	۵۰/۰۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۶/۶۷	۶۳/۳۳	۶۱/۱۱	۶۳/۶۴	۶۲/۵۰	۵۰/۰۰	۵۷/۱۴	۵۷/۲۹	۵۵/۰۰	۵۱/۸۵	۵۸/۳۳	۵۰/۰۰
موجودی مواد اولیه	۵۰/۰۰	۳۳/۳۳	۶۱/۱۱	۴۰/۹۱	۳۷/۵۰	۵۱/۰۶	۵۱/۴۳	۳۹/۵۸	۴۵/۰۰	۴۲/۵۹	۴۱/۶۷	۴۲/۸۶
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۸/۳۳	۴۰/۰۰	۵۵/۵۶	۵۴/۵۵	۴۱/۶۷	۵۲/۱۳	۴۸/۵۷	۵۴/۱۷	۳۰/۰۰	۴۲/۵۹	۵۰/۰۰	۴۲/۸۶
قیمت خرید مواد اولیه	۶۲/۵۰	۴۶/۶۷	۵۵/۵۶	۶۳/۶۴	۶۶/۶۷	۶۲/۷۷	۶۸/۷۵	۷۰/۰۰	۵۵/۰۰	۵۹/۲۶	۴۱/۶۷	۶۴/۲۹
موجودی محصول (انبار)	۵۴/۱۷	۴۶/۶۷	۵۵/۵۶	۵۰/۰۰	۵۴/۱۷	۵۸/۵۱	۵۲/۸۶	۵۵/۲۱	۳۵/۰۰	۳۷/۰۴	۵۰/۰۰	۶۴/۲۹
میزان صادرات کالا	۴۱/۶۷	۴۰/۰۰	۵۵/۵۶	۵۴/۵۵	۵۸/۳۳	۴۰/۴۳	۳۴/۲۹	۴۷/۹۲	۵۵/۰۰	۴۴/۴۴	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰
قیمت محصولات تولیدشده	۵۴/۱۷	۳۳/۳۳	۳۸/۸۹	۴۷/۷۳	۴۱/۶۷	۴۶/۸۱	۴۸/۵۷	۵۱/۰۴	۳۵/۰۰	۵۰/۰۰	۴۱/۶۷	۵۷/۱۴
مصرف حامل‌های انرژی	۷۰/۸۳	۳۶/۶۷	۷۷/۷۸	۶۱/۳۶	۴۵/۸۳	۵۵/۳۲	۴۷/۱۴	۶۱/۴۶	۵۰/۰۰	۶۱/۱۱	۷۵/۰۰	۶۴/۲۹
میزان فروش محصولات	۵۴/۱۷	۴۶/۶۷	۵۰/۰۰	۴۷/۷۳	۴۱/۶۷	۴۱/۴۹	۴۴/۲۹	۴۵/۸۳	۵۰/۰۰	۴۶/۳۰	۴۱/۶۷	۵۰/۰۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۷۹/۱۷	۳۶/۶۷	۶۶/۶۷	۶۸/۱۸	۵۸/۳۳	۵۱/۰۶	۶۴/۲۹	۶۸/۷۵	۶۵/۰۰	۵۷/۴۱	۴۱/۶۷	۵۷/۱۴

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در آذر ماه ۱۴۰۲:

- پروسه تخصیص ارز و مجوزها دائما در حال طولانی شدن است که باعث کمبود مواد اولیه و به طبع آن کمبود تولید و در نتیجه تعدیل نیروی کار شده است.
- پتروشیمی‌ها مواد اولیه مورد نیاز شرکت‌ها را تأمین نمی‌کنند در نتیجه صنایع وابسته ناچار به فعالیت در حداقل ظرفیت و توان تولیدی خود هستند.
- بروکراسی اداری زیاد و وضع قوانین لحظه‌ای در وزارت اقتصاد و وزارت صمت و گمرک، شرکت‌های تولیدی را متضرر کرده است.
- با توجه به کاهش شدید قدرت خرید و فروش داخلی و از آنجا که قوانین نحوه تعهد ارزی نیز منجر به کاهش صادرات شده، بازنگری در قوانین تعهد ارزی بخش خصوصی به منظور توسعه صادرات شرکت‌ها ضرورت دارد.
- رکود شدید تقاضا در بازار وجود دارد.
- نقدینگی شرکت‌ها بسیار پایین است و قدرت خرید مشتریان نیز به شدت کاهش یافته، در شرایطی که مواد اولیه وارداتی است و تخصیص ارز وجود ندارد، از سوی دیگر عدم ارائه تسهیلات سرمایه در گردش از سوی بانک‌ها در تشدید شرایط رکودی تأثیر داشته و بسیاری از خطوط تولید تعطیل هستند.
- عدم پرداخت مطالبات و معوقات از سوی بخش‌های دولتی و نیمه دولتی و همچنین برگشت چک‌های مشتریان بخش خصوصی باعث شده تا شرکت‌ها دچار کمبود شدید نقدینگی برای تأمین مواد اولیه شوند.
- بسیاری از شرکت‌ها با مشکل کمبود نیروی کار روبرو هستند و با توجه به شرایط اقتصادی-اجتماعی موجود نیروی انسانی تمایلی به اشتغال در تولید ندارد.
- عدم ترخیص مواد اولیه و قطعات از سوی گمرک، کمبود شدید مواد اولیه را بوجود آورده و از سوی دیگر مشکلات مربوط به تردد کشتی‌ها، واردات برخی مواد اولیه را هزینه‌بر و زمان‌بر کرده است.
- واردات محصولات سرامیکی از چین تأثیر منفی بر برخی از شرکت‌ها در صنعت کانی غیرفلزی داشته است. (صنایع کانی غیرفلزی)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰.۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در دسامبر ۲۰۲۳

شامخ کل

شامخ صنعت

